

Hrvatska dvije godine nakon ulaska u Europsku uniju

Tek naznake izlaska iz krize

Hrvatska je u protekle dvije godine propustila veliku priliku u smanjivanju zaostatka za prosjekom Europske unije

Zanimljivu i vrlo sadržajnu raspravu na temu što se u hrvatskom gospodarstvu događalo u protekli dvije godine od ulaska u Europsku uniju, zasnovanu na posebnom istraživanju, organizirali su Zagrebačka inicijativa i Zaklada Konrad Adenauer u suradnji s Privrednim vjesnikom. Rasprava je okupila brojne ugledne ekonomiste, sveučilišne profesore i članove diplomatskog zora. Posebnou drazku skupou dalo je i aktivno sudjelovanje predsjednika Vlade Zorana Milanovića koji je na samoj komentirao zaključke spomenutog istraživanja, većje - što je u nas doista neuobičajeno - pristao odgovoriti i na nekoliko pitanja iz publike.

U očekivanju boljih dana

Temelj za raspravu bilo je istraživanje stavova 248 vodećih hrvatskih poduzetnika, ekonomista, menadžera i drugih sudionika realnog i finansijskog sektora. Istraživanje su osmisili Mladen Vediš, Bartol Letica i Slaven Letica.

Ispitanici su u 47 posto slučajeva ocjenili da će u idućih pet godina Hrvatska postići bolje rezultate, dok 33 posto očekuje stagna-

ciju i nepromijenjenu ekonomsku aktivnost. Daljnje pogoršanje ekonomske situacije očekuju 18 posto ispitanih.

Komentirajući rezultate, premijer Zoran Milanović istaknuo je da Hrvatska u Uniji ima slobodu i mogućnost razvijati se u skladu sa svojim sposobnostima. „Još nismo ostvarili ono što nam je najvažnije, da imamo državu u kojoj bismo bili bogatiji i nezavisniji, ne samo zato da bismo se zatrpanivali materijalnim do-

brima, nego da bismo bili neovisni i dostojanstveni“, rekao je Milanović. Dodeo je da Hrvatska ima zdravu ekonomiju koja je u natoč križi uspjela sačuvati brodogradinu i to kao jedina od istočnoeuropejskih država nakon ulaska u Europsku uniju.

„Kad je počela kriza, nismo pali za 20 posto, koliko je bilo najteži pad BDP-a u Latviji, dok su suse ostale baltičke države pale za više od 10 posto. Nismo bili tollko ovini o jednom izvoru kapitala i nismo imali toliko negativnu platnu bilancu“, rekao je Milanović. Stanje je sada stabilnije, imamo turizam, kao i konkurenčnog sektora usluga, a rast u robni izvoz i industrijsku proizvodnju. Prognoze su bolje, ali i premijer se slaje s ocjenom Mlađena Vediša da bi za dugoročni oporavak trebalo postići stope rasta od tri do četiri posto.

Izazov je kako učiniti efikasnijom javnu upravu

Iz publike su premijera pitali je li moguće postići konzenzus među glavnim političkim snagama o mjerama za brži tempo razvoja. Milanović je podje-

lio na prošlostjednu saborsku raspravu o koncesijama za istraživanje plina i nafte na Jadranu. Za takve projekte ne bi trebalo biti teško postići suglasje, ali opet, zbog kratkoročnih političkih rasprava, brzo nastane prepirka. Milanović ipak smatra da u glavnim političkim pitanjima nema velikih razlika.

Primjerice, mnogo se u javnosti govori o smanjivanju regionalne uprave i predbacuje se stranka ma što to ne čine. Premijer smatra da županije imaju povijesno utemeljenje i da desetak posto BDP-a koliko se troši kroz regionalnu i lokalnu upravu nije tako presudno za opću gospodarsku sliku. Ni cijeli sektor javne uprave nije veći od usporedivih zemalja. Ali treba ga učiniti efikasnijim, a to je već pravi izazov, dodao je Milanović.

Hrvatska mora očaćati izgradnju sustava i javnih procedura, naglasila je članica Europskog parlamenta Ivana Maletić. Prema njezinim rječima, nedostatak sustava osobito se očituje u području privlačenja novca iz europskih fondova, gdje je Hrvatska u prošle dvije godine propustila veliku priliku.

I bivši veleposlanik pri EU Zoran Ješić očjerjuje da je šteta što Hrvatska za sada nije uspjela povući više novca nego što ga je uplatila u zajednički proračun. Kaže da ne treba zaboraviti ni da Hrvatska mora pronaći način da ostvari rast vlastitom snagom, dok su europski fondovi tek pomorni alat.

Europske poluge se mogu bolje iskoristiti, rekao je Tomislav Čorić s Ekonomskog fakulteta. Hrvatska mora postavljati ambiciozne ciljeve, a slijedeći bi trebao biti eurozona. Tek će tada biti moguće ostvariti najveće koristi, uz smanjenje ulagačkog rizika.

Ljubo Jurčić, predsjednik Hrvatskoga društva ekonomista, smatra da treba napraviti dobru strategiju razvoja i jasan investicijski plan, u kojem bi tek ulaganja vrijedna oko 30 posto BDP-a mogla donijeti željeni ekonomski iskorak.

Skupa i slabo organizirana država, neučinkovito pravosude, mito i korupcija te previše zaduživanje države, neke su od glavnih gospodarskih kočnica hrvatskog gospodarstva. To su procijenili sudionici ankete čiju su provedbu koordinirali urednici Privrednog vjesnika. „Među 248 ispitanih bilo je najviše poduzetnika i menadžera pa ne čudi da oni smatraju da je javni sektor više odgovoran“, ocjenio je Slaven Letica.

Samo malo arketiranih, sko 10 posto, smatra da bi potvrdan lijek za složeno gospodarsko stanje bio devalvacija kune. Oko 21 posto ispitanih smatra da je ulazak u EU dobio potpuno pozitivne učinke, a još 38 posto ocjenjuje članstvo donekle pozitivnim. Za snažnije privlačenje investitora trebalo bi smanjiti administrativne prepreke (27 posto) i poboljšati povjerenje stranih ulagača u pravosudni sustav, odgovorio je 25 posto anketiranih.